

SON ALLAH DA MANZONSA (ﷺ)

Manufofin hudubar

- Bayanin wajabcin son Allah da Manzonsa. Da fifita su a kan komai
- Dasa son Allah da Manozonsa a cikin zukata.
- Bayanin alamomin son Allah da Manzonsa.
- Abubuwan da suke haifar da son Allah da Manzonsa.
- Jan-Kunne a kan gabatar da son mata ko dukiya ko 'ya'ya a kan son Allah da Manzonsa.

Huduba Ta Farko

Dukkan yabo da godiya da kirari sun tabbata ga Allah, taimakonsa da gafararsa muke nema, kuma muna neman tsarinsa daga sharrin kawukanmu da munanan ayyukanmu. Wanda Allah ya shiryar babu mai batar da shi, wanda kuma ya batar to babu mai shiryar da shi. Kuma ina shaidawa babu abin bauta da gaskiya sai Allah, shi kadai ne ba shi da abokin tarayya. Kuma ina shaidawa cewa, Annabi Muhammadu bawansa ne manzonsa ne. (Yaku wafanda suka yi imani ku ji tsoron Allah yadda ya cancaci a ji tsoronsa, kada ku mutu face kuna musulmi). (Ya ku mutane ku ji tsoron Ubangijinku wanda ya halicceku daga rai guda ɗaya, kuma ya ya halicci matarsa daga gare shi, kuma ya yada maza da mata daga garesu (su biyu). Ku ji tsoron Allah wanda kuke yiwa junanku magiya da shi, (kuma ku kiyaye) zumunci. Lalle Allah mai kula ne da ku). (Yaku wafanda suka yi imani ku ku ji tsoron Allah kuma ku fadi magana ta daidai. Sai Allah ya gyara muku ayyukanku, kuma ya gafarta muku zunubbanku. Wanda ya bi Allah da Manzonsa haƙiƙa ya rabauta rabauta mai girma). Bayan haka, lalle mafi gaskiyar magana maganar Allah, kuma mafi kyawon shiriya shiriyar Annab Muhammadu (ﷺ). Kuma mafi shirrin al'amura (a addini) ƙagaggunsu, kuma duk wani ƙagaggen abu (a addini) bidi'a ce, duk wata bidi'a bata ce, duka wani bata kuma yana wuta".

Bayan haka:

Ya 'yan uwa musulmai! Maganarmu a yau, magana ce mai girma, kowane ɗaya daga cikinmu yana buƙatar ta. Imaninmu ba zai cika ba, sai mun tabbatar da ita: Abin nufi, son Allah da Manzonsa, da kuma gabatar da su a kan duk wani abu da ba su ba. Lallai imani ba zai cika ba, ba tare da ƙaunar Allah, da son Manzon Allah (ﷺ) ba. Babu yadda za a yi mutum ya zama cikakken mai imani, ba tare da ya gabatar da son Allah da Manzonsa a kan duk wani abu da ya mallaka na dukiya, ko ɗa, ko mahaifa, ko ma sauran mutane baki ɗaya ba, kamar yadda Manzon Allah (ﷺ) ya yi bayanin haka cikin ingantaccen hadisi.

Ya ‘yan uwa musulmi! Hakiƙa Allah ya umarci mumina, da su kaunaci Manzon Allah (ﷺ) a wuri daban-daban a cikin littafinsa. Kadan daga ciki, Allah yana cewa,

﴿ قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرٍ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴾ [التوبة: ٢٤].

(Idan dai iyayenku, da ‘ya’yanku, da ‘yan uwanku, da matanku, da danginku, da dukiyoyinku da kuka tara, da kasuwancin da kuke tsoron durkushewarsa, da gidajen da kuke son su, sun fi soyuwa gare ku, sama da Allah da Manzonsa da jihadi a cikin tafarkinsa, to ku dakata har Allah ya zo da al’amarinsa. Allah ba ya shiryar da mutanen da suke fasikai ne).

Alƙadhi Iyad, mai littafin Ashafa, yana cewa, a cikin littafinsa: «Wannan aya ta isa wajen tabbatar da wajabcin kaunar Manzon Allah (ﷺ), da tabbatar da cancantarsa da soyayyar mumina, don Allah ya kwankwanshi wanda ya zama dukiyarsa da matansa da ‘ya’yansa sun fi soyuwa zuwa gare shi, sama da Allah da Manzonsa. Sannan ya yi narko da fadinsa, “...ku dakata har Allah ya zo da al’amarinsa.” Sannan ya rataya musu fasikanci a ƙarshen ayar, ya kuma sanar da su cewa suna daga cikin waƙanda suka bata, kuma Allah ba zai shiryar da su ba.

Allah yana cewa,

﴿ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴾ [آل عمران: ٣١].

(In kun kasance kuna son Allah, to ku yi mini biyayya, sai Allah ya so ku, kuma ya gafarta muku laifukanku. Kuma Allah mai yawan gafara ne mai jin kai).

Kuma Allah ya ce,

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ وَأَقْرَبُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴾ [الحجرات: ١].

(Ya ku waƙanda suka yi imani! Kada ku sha gaban Allah da Manzonsa. Ku ji tsoron Allah, lallai Allah mai ji ne, kuma masani).

Ya zo a cikin sunnar, Manzon Allah (ﷺ), kamar yadda Anas ibn Malik ya rawaito cewa, “Dayanku ba zai yi imani ba, har sai na kasance mafi soyuwa a gare shi, sama da mahaifansa da ƙansa da sauran mutane baki ɗaya.” Bukhari da Muslim ne suka ruwaito shi.

Haka nan, Anas ibn Malik ya rawaito cewa, Manzon Allah (ﷺ) ya ce, “Abubuwa guda uku, duk wanda ya same su, ya sami zaƙin imani: Allah da Manzonsa su zamo su ne mafi soyuwa gare shi daga abin da ba su ba; kuma ya so mutum, ba don komai ba, sai don Allah; kum ya dinga kyamar ya koma cikin kafirci, kamar yadda yake kyamar a jefa shi a cikin wuta.” Bukhari da Muslim ne suka ruwaito shi.

Lallai kaunar Allah da Manzonsa, tana da alamomi, wanda malamai suka yi bayaninta dalla-dalla, suka tsamo daga cikin littafin Allah, da sunnar Manzon Allah (ﷺ). Alƙali Iyadh yana cewa, "Mai gaskiya a cikin da’awar kaunar Manzon Allah (ﷺ), shi ne wanda aka ga alamomin kauna tare da shi. Abu na farko, koyi da shi, da aiki da sunnarsa, bin maganganunsa da ayyukansa, kwatanta umarninsa da nesantar abin da ya hana, da kamanta ladabi irin nasa, a cikin kowane irin yanayi

mai dafi ko marar dafi. Duk wannan yana kunshe a cikin fadfin Allah cewa,

﴿ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴾ [آل عمران: ٣١].

(In kun kasance kuna son Allah, to ku yi mini biyayya, sai Allah ya so ku...).

Haka da fifita abin da ya shar'anta, kuma ya kwadaitar a kai, a kan bin son zuciya, da bin sha'awa. Allah yana cewa,

﴿ وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْتُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴾ [الحشر: ٩].

(Wadanda suka zauni gida, suka yi imani tun ganinsu, suna son wadanda suka yi hijira zuwa gare su. Ba sa jin takuruwa a zuciyarsa daga a ka ba su. Su na fifita 'yan uwansu akansu ko da kuwa sun kasance suna da bukata. Wadannan su ne masu samun babbar nasara).

Yana daga ciki, taimakon addininsa, ta hanyar magana ko aiki, da kare sunnarsa; yana daga ciki, yawan begen haduwa da shi; yana daga ciki, son karatun Alkur'ani, da kin duk wanda ba ya son Allah da Manzonsa.

Amma abubuwan da suke jawo soyayyar Allah da Manzonsa ga bayi, su ne; yin imani da Allah Ta'ala, ayyuka na kwarai, hakuri, kyautata wa bayi, tsarki, tuba. Allah yana cewa,

﴿ وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّادِقِينَ ﴾ [آل عمران: ١٤٦].

(Allah yana son masu hakuri).

Haka kuma, Allah yana cewa,

﴿ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴾ [البقرة: ١٩٥].

(Lalle Allah yana son masu kyautayi).

Haka kuma, Allah yana cewa,

﴿ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا ﴾ [صم: ٩٦].

(Lallai wadanda suka ba da gaskiya, kuma suka yi ayyuka na kwarai, da sannu Allah zai sanya musu kauna).

Kuma Allah yana cewa,

﴿ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴾ [البقرة: ٢٢٢].

(Lallai Allah yana son masu tuba, kuma yana son masu tsarki).

Haka kuma, Allah yana cewa,

﴿ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعْرَافٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴾ [المائدة: ٥٤].

(Ya ku wadanda suka yi imani! Duk wanda ya ba da baya ga barin addininsa daga cikinsu, da sannu Allah zai zo da wasu mutane, wadanda yake son su, kuma su ma suke son sa, masu kanƙan da kai a kan muminai, masu nuna daukaka a kan kafirai, suna yin jihadi a cikin tafarkin Allah, ba sa tsoron zargin mai zargi. Wannan wata falala ce daga Allah yana bayar da ita ga wanda ya so. Kuma lalle Allah mai yalwatawa ne, masani).

Huduba Ta Biyu

Yabo da godiya da kira sun tabbata ga Allah, Ubangijin talikai. Tsira da amincin Allah su tabbata ga Annabin rahma, Annabinmu Muhammad da alayensa da sahaabban da sauran masu kaunarsa har zuwa ranar kiyama. Bayan haka:

Ya ku 'yan uwa! Ku sani, sahabban Manzon Allah (ﷺ) sun nuna rayuwa abar misali, wajen kaunar Manzon Allah (ﷺ), da girmama shi. Ba a taɓa samu wasu mutane a doron kasa ba waɗanda suka so win bil-adama kamar yadda sahabban Manzon Allah (ﷺ) suka so shi. Daga wajensu ne za mu koyi yadda haƙiƙanin son Manzon Allah ya ke.

An karbo daga Amr bin Aas (RA) ya ce, "Babu wani da ya fi soyuwa zuwa zuciyata, sama da Manzon Allah (ﷺ); babu wanda ya fi kima a idanuna, sama da shi; amma duk da haka ba na iya cika idanuna wajen kallon sa, saboda girmamashi. Da za a tambaye ni, in siffanta shi, da ba zan iya ba, saboda ba na iya cika idanuna wajen kallon sa." Muslim ne ya ruwaito shi.

Urwatu ɗan Mas'ud (R.A.) kafin ya shiga musulunci, ya ga irin yadda sahabban Manzon Allah (ﷺ) su ke girmama shi, suke nuna masa soyayya ta haƙiƙa, suke tabarraki da wasu abubuwa masu alaƙa da shi. Ya kuma ga irin yadda suke gaggawar zartar da umarninsa. Lokacin da ya je sulhul Hudaibiyya, ya gane wa idonsa hakan. Ga yadda ruwayar ta zo:

"Sannan Urwa ya zurawa sahabban Annabi (ﷺ) ido yana kallon su. Ya ce: "Wallahi babu wani kaki da Manzon Allah (ﷺ) ya tofar face ya faɗa a hannun ɗaya daga cikinsu, kuma ya shafe fuskarsa da jikinsa da shi. Idan ya umarce da wani abu, nan da nan sai su zartar da wannan abin. Idan kuma ya rage ruwan alwala, to fa kamar sa yi faɗa a kan sauran wannan ruwan. Idan kuwa yana magana to kowa sai ya yi tsit yana sauraron shi. Ba sa iya kura masa ido, domin irin yadda suke ganin girmansa. Daga nan Urwatu ya koma ga kafirai 'yan uwansa ya ce musu: "Ya jama'ata! Wallahi na yi yawo na ga sarakuna daban-daban. Na ga sarki kaisara na rumawa, naga sarkin Farisawa Kisra, naga na Habasha Najashi, to amma wallahi ban ga sarkin da mutanensa suke girmama shi ba kamar yadda sahabban Manzon Allah (ﷺ) suke girmama shi. Wallahi bai yi kaki ya tofar ba face ya faɗa a hannun ɗaya daga cikinsu, kuma ya shafe fuskarsa da jikinsa da shi. Idan ya umarce da wani abu, nan da nan sai su zartar da wannan abin. Idan kuma ya rage ruwan alwala, to fa kamar sa yi faɗa a kan sauran wannan ruwan. Idan kuwa yana magana to kowa sai ya yi tsit yana sauraron shi. Ba sa iya kura masa ido, domin irin yadda suke ganin girmansa". Bukhari ne ya ruwaito shi.

An tambayi Aliyu bin Abi Talib, "Yaya kaunarku ta kasance ga Manzon Allah (ﷺ)?" Sai ya ce, "Na rantse da Allah, ya kasance, ya fi soyuwa ga zukanmu, sama da dukiyoyinmu, da 'ya'yanmu, da iyayenmu. Kai sama ma da ruwan sanyi ga mai jin kishi".

Kuma Alkali iyad ya rawaito cewa, Bilal da Huzaifatubn Yaman da Ammar bn Yasir, sun kasance lokacin da mutuwa ta zo musu, suna cewa, "Gobe za mu haɗu

da masoya, Muhammadu da rundunarsa.”

Ya ku 'yan uwana musulmi! Ku sani Allah yana cewa,

﴿ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴾ [آل عمران: ٣١].

(Ka ce, idan har kuna son Allah, to ku bi ni Allah zai so ku ya gafarta muku zunubbanku. Kuma Allah mai yawan gafara ne, mai yawan jin kai).

Malam Ibn Kasir yana cewa, «Wannan aya mai girma, ta yanke hukunci a kan dukkan wanda ya yi da'awar kaunar Allah, amma kuma ba ya kan tafarkin Manzon Allah (ﷺ), da cewa lallai shi maƙaryaci ne, har sai ya bi shari'ar Manzon Allah (ﷺ), da addinin da Annabi ya zo da shi, cikin gabaɗayan maganganunsa da ayyukansa da yanayinsa, kamar yadda ya tabbata cikin hadisi, Manzo Allah (ﷺ) yana cewa, “Duk wanda ya aikata wani aiki, ba tare da umarninmu ba, za a mayar masa da aikinsa.” Wani daga cikin masu hikima yana cewa, Batun inda yake, shi ne a so ka, ba wai kai ka ce, kana so ba". Hasanul Basari yana cewa, "Wasu daga cikin mutane sun yi da'awar kaunar Allah, sai Allah ya jarrabe su da wannan aya". Kuma Manzon Allah yana cewa, "Na hore ku da bin sunnata da sunnar halifofin shiryayyu. Ku cije su da fikokinku. Kuma ina jan-kunnenku game da fararrun al'amurra. Domin duk wani fararren abu bid'a ne, duk wata bid'a kuwa bata ce".

Ya ku 'yan uwa! Ku sani, yana daga cikin haƙƙoƙin Manzon Allah (ﷺ) a kan bayi, su dinga yin salati gare shi, kamar yadda Allah yake cewa,

﴿ إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴾ [الأحزاب: ٥٦].

“Lallai Allah da mala'ikunsa suna salati ga Annabi. Ya ku waɗanda suka yi imani! Ku yi salati gare shi, kuma ku yi masa taslimi.”

Haka yana daga cikin haƙƙoƙinsa a kan wannan al'umma, girmamashi da kambama shi. Allah yana cewa,

﴿ لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا ﴾ [النور: ٦٣].

(Kada ku sanya kiran Manzon Allah a tsakaninku, kamar kiran junanku).

Haka nana, yana daga cikin haƙƙoƙinsa, kare martabarsa da martabar sahabbansa masu girma.

Ya Allah ka sanya cikin masu kaunar Annabinka kauna ta haƙiƙa. Ka tabbatar da digadiganmu akan sunnarsa, mu rayu akai mu mutu a kai, kuma a tashe mu tare da tawagar kwarai, ta Annabawa da siddikakai da salihai da shahidai.